

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/16/2017
Identifikačné číslo spisu:	8606204672
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:8606204672.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ U. M., narodeného X. XX. XXXX, bývajúceho v P., P., 2/ U. M., narodeného XX. X. XXXX, bývajúceho v U., U., 3/ L. M., narodeného XX. X. XXXX, bývajúceho v U., U., žalobcovia 2/ a 3/ zastúpení JUDr. Jánom Škrabom, advokátom so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 200, 4/ C. F., narodenej XX. X. XXXX, bývajúcej v M., M., 5/ B. V., narodenej X. X. XXXX, bývajúcej v M., M., žalobkyne 4/ a 5/ zastúpené JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom v Prešove, Sládkovičova 8, proti žalovanej U. E., narodenej XX. X. XXXX, bývajúcej v T., F., v dovolacom konaní zastúpenej h&h PARTNERS, advokátska kancelária s. r. o., so sídlom v Košiciach, Mäsiarska 6, v mene ktorej ako konateľ koná advokát JUDr. Ivan Humeník, PhD., o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C/233/2006, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. júna 2016 sp. zn. 12Co/172/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. júna 2015 sp. zn. 5C/233/2006 určil, že žalobca 1/ je podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/8, nebohý otec žalobcov 2/ a 3/ R. M., narodený XX. X. XXXX, ktorý zomrel X. X. XXXX, bol ku svojej smrti podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/8, žalobkyňa 4/ je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 3/8 a žalobkyňa 5/ je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 3/8 novovytvorenej parcely č. N. vo výmere 11.318 m² - lesný pozemok, vytvorenej geometrickým plánom č. XX/XXXX vyhotoveným C., ktorý tvorí prílohu znaleckého posudku C. č. XX/XXXX zo dňa 17. 1. 2008, katastrálne územie U., stranám sporu právo na náhradu trov konania nepriznal a rovnako právo na ich náhradu nepriznal ani štátu. Vychádzal zo zistenia, že žalobca 1/, nebohý otec žalobcov 2/ a 3/ a žalobkyne 3/ a 4/ sú (resp. otec žalobcov 2/ a 3/ bol ku dňu smrti) zapísaní ako podieloví spoluvlastníci parcely W. - lesné pozemky vo výmere 62.805 m², zapísanej na LV č. XXX kat. úz. U. v príslušných podieloch, že žalovaná je zapísaná ako výlučná vlastníčka parcely N. - lesné pozemky vo výmere 27.459 m², zapísanej na LV č. XX kat. úz. U. a že

spornou medzi stranami sa stala hranica medzi parcelami W., ktoré vznikli pri delbe pozemkovoknižnej parcely č. XXX v roku 1907. Podľa okresného súdu žalobcovia preukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Vyhovením žalobe dôjde k zosúladieniu právneho stavu so stavom evidencie vlastníctva v katastri nehnuteľností. Novovytvorená parcela č. XXX/X o výmere 11.318 m² predstavuje medzi stranami spornú plochu, ktorej zápisom do registra C KN na podklade vyhovujúceho právoplatného rozsudku v prospech žalobcov sa odstráni neistota ich právneho postavenia, pričom katastrálny úrad opraví výmeru zostávajúcej časti parcely č. W. odpočítaním uvedenej výmery, ktorá bola nesprávne zabratá do parcely N. vlastnícky patriacej žalovanej. Vo veci samej vychádzal zo záverov vyššie označeného znaleckého posudku C., podľa ktorých zhotoviteľ zjednodušeného registra pôvodného stavu pri určovaní hraníc pôvodných pozemkov (parciel W. v katastrálnom území U.) nevenoval dostatočnú pozornosť údajom v pozemkovej knihe. Následne nesprávne postupoval pri spracovaní grafických dát, keď mechanicky hranicu lesnej cesty N. považoval za historickú vlastnícku hranicu pôvodnej nehnuteľnosti, čím v zákrese pôvodných hraníc v zjednodušenom registri došlo k hrubej chybe. Podľa výsledkov merania a testovania dát konštatoval, že pôvodná vlastnícka hranica prechádza po ustálenom prirodzenom terénnom útvare - po potoku v rokline. Správnosť týchto záverov potvrdil aj znalecký posudok C. č. XX/XXXX zo dňa 29. 12. 2010, podľa ktorého zhotoviteľ zjednodušeného registra nepostrehol cca 30 m posunutú hranicu medzi uvažovanou hranicou, ktorú tvorila lesná cesta na katastrálnej mape a hranicou v pozemkovoknižnej mape, hoci vo výmerách boli medzi kartometrickou a výmerou z pozemkovej knihy rozdiely väčšie ako jeden hektár. Uvádzaná nesprávnosť teda spočívala v nerešpektovaní vlastníckej hranice po ustálenom prirodzenom terénnom útvare (roklinou, po ktorej prebieha potok) medzi pôvodnými pozemkami, čím došlo k jej posunutiu o približne 30 metrov. Skutočnosť, že pôvodná vlastnícka hranica medzi pozemkami prebiehala po potoku v rokline potvrdili vo svojich výpovediach aj svedkovia R. V., L. U. a L. M. a vyplývala aj z protokolu o priebehu hraníc vydávaných nehnuteľností pokiaľ ide o pozemok W. ktorý bol súčasťou dohody o odovzdaní nehnuteľností a ukončení nájomného vzťahu z 13. 8. 2004, uzavretej medzi žalovanou a SR - Lesmi Slovenskej republiky, š. p. Dospel preto k záveru, že v danom prípade došlo k navýšeniu súboru C katastra nehnuteľností o časť cudzej parcely v prospech žalovanej, čím nastal stav, kedy spodná plocha v súbore C katastra nehnuteľností je zapísaná na žalovanú, ale výmeru majú pôvodní vlastníci, t. j. žalobcovia. Keďže túto chybu nemôže katastrálny úrad sám napraviť a geometrickým plánom novo vytvorená parcela N. je identická s časťou pôvodnej parcely mpč. XXX/X, ktorá je vo vlastníctve žalobcov, žalobe v celom rozsahu vyhovel. Právne vec posúdil podľa § 132 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na § 150 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“), resp. pokiaľ ide o právo na náhradu trov štátu na ustanovenie § 148 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 150 ods. 1 O. s. p.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná a proti výroku o trovách konania aj žalobcovia odvolania, o ktorých rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 8. júna 2016 sp. zn. 12Co/172/2015 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil okrem výroku o trovách konania strán sporu a štátu, ktorý zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O. s. p.). Uviedol, že spor žalobcov a žalovanej spočíva v tom, či hranica pozemkov prebieha roklinou po potoku, alebo je určená cestou C KN č. XXX vybudovanou v päťdesiatych rokoch, a teda, či novo vytvorená parcela č. XXX/X medzi potokom a touto cestou je súčasťou parcely E KN č. XXX/X, čo tvrdili žalobcovia alebo je súčasťou pôvodnej parcely E KN č. XXX/X, čo tvrdila žalovaná. Podľa odvolacieho súdu, keďže žalovaná priebeh hranice medzi označenými pozemkami nerešpektuje a uplatňuje svoje vlastnícke právo k spornej parcele, žalobcom neostáva iné, ako určiť súdnym výrokom vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti. Žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takomto určení, lebo len súdnym rozhodnutím sa vytvorí podklad pre vykonanie zmien v katastri nehnuteľností. Pokiaľ ide o vec samu uviedol, že v grafickom operáte ROEP je ako hranica medzi spornými parcelami (E KN č. XXX/X a č. XXX/X) zmätočne označená cesta C KN č. XXX, ktorá bola vybudovaná Lesmi SR a JRD U. v roku 1955. Táto cesta nezodpovedá preto priebehu hranice medzi pôvodnými parcelami. Vychádzal zo záverov znaleckého posudku C., v ktorom znalec konštatoval, že spracovateľ registra si zvolil ľahšiu cestu, keď v spornej časti nielenže netestoval dáta, ale nerešpektoval ani pozemkovoknižný zápis. Zjednodušil si prácu tým, že mechanicky hranicu

lesnej cesty parcely C KN č. XXX považoval za historickú vlastnícku hranicu k pôvodnej nehnuteľnosti. Tak nedôsledným postupom došlo k výrazným úpravám výmery pôvodnej parcely v tolerancii ďaleko prekračujúcej krajne dovolené odchýlky. Geometrický plán geodetky R. č. XX/XXXX bol spracovaný tak, že mechanicky prevzala nezáväzné hranice zo zjednodušeného registra pôvodného stavu. Hranice parcely E KN boli premietnuté do súboru C KN a tým aj zväčšená výmera parcely C KN č. XXX/X vlastnícky patriacej žalovanej podľa pochybných grafických dát. Priebeh hranice zo zjednodušeného registra sa následne vytýčil v teréne ako reálna vlastnícka hranica. Zameraný priebeh potoka v teréne je zhodný so stavom v pôvodnom mapovom podklade a pôvodná lesná hranica prechádza po ustálenom prírodnom útvare po potoku v rokline. K obdobným záverom dospel vo svojom znaleckom posudku aj znalec C., ktorý konštatoval, že hranica medzi spornými parcelami prebieha v rokline po potoku v ustálenom geometrickom terénnom útvare. Zhotoviteľ ZRPS nevenoval dostatočnú pozornosť pri grafickom spracovaní právneho stavu hranice E KN č. XXX/X a č. XXX/X v katastrálnom území U., keď nepostrehol jej približne 30 metrové posunutie. Keďže spracovateľka geometrického plánu R. sa hlbšie zistenými nezrovnalosťami nezaoberala, došlo k vážnemu pochybeniu pri spracovaní dát uvádzaných parciel. Ďalej vychádzal aj z predchádzajúceho vyjadrenia odborníkov - geodetov, kde na č. I. 49 spisu je stanovisko C., autorizovaného geodeta a kartografa, ktorý konštatuje, že spornú výmeru medzi parcelami E KN č. XXX/X a č. XXX/X tvorí zakreslenie hranice vyznačený geometrickým plánom vyhotoveným R. č. XX/XXXX a geometrickým plánom vytvoreným P. č. XX/XXXX z 9. 10. 2006 tvoriaci plochu medzi starou cestou v rokline pretekajúcim potokom a severnou stranou novej cesty parcely C KN č. XXX. Pôvodná parcela mpč. 164 bola v roku 1907 rozdelená. Rozhranie parciel E KN č. XXX/X a č. XXX/X má prebiehať na pôvodnej starej ceste v rokline potoka zakreslenej pri delbe parcely mpč. XXX v roku 1907. Grafická identifikácia medzi spornými parcelami E KN č. XXX/X a č. XXX/X pri ZRPS je zhotovená chybnou novovytvorenou cestou. Potom aj evidované výmery parciel nemôžu byť považované za právne záväzné. Vychádzajúc z týchto záverov, ako aj na základe samotného vyjadrenia znalca C. na odvolacom pojednávaní konanom dňa 8. 6. 2016 považoval potom skutkový stav zistený súdom prvej inštancie za správny. Zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že sporná parcela C KN č. XXX/X vytvorená geometrickým plánom, ktorý je prílohou znaleckého posudku C. č. XX/XXXX je identická s časťou pôvodnej parcely mpč. XXX/X zapísanej v pozemkovoknižnej zápisnici č. XX v k. ú. U., vlastníctvo ktorej vyplýva pre žalobcov. Rozsudok súdu prvej inštancie preto podľa § 219 O. s. p. vo veci samej potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná. Dovolanie odôvodnila v zmysle § 431 C. s. p. v prvom rade tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) C. s. p. Podľa žalovanej vada konania spočíva v tom, že odvolací súd sa nevyporiadal s jej tvrdeniami a predloženými dôkazmi, čím je rozsudok odvolacieho súdu arbitrárny, zmätočný, nezákonný, nepreskúmateľný. K existencii tvrdenej vady uviedla, že nikdy netvrdila, že parcela CKN XXX predstavuje tzv. novú cestu, ale ide o starú cestu vytvorenú v minulosti a zobrazenú v pozemkovoknižnej mape ešte z roku 1858. Jej kópiu a pozemkovoknižnú mapu po rozdelení mpč. XXX v roku 1907 predložila konajúcim súdom ako rozhodujúci dôkaz na preukázanie pravdivosti jej tvrdení, avšak súdy sa s predloženým dôkazom nezaoberali. Rovnako sa nezaoberali ani jej tvrdením, že priebeh hranice v rokline nemá akúkoľvek logickú súvislosť so zvyklosťami hospodárenia v lese v minulosti. Záver súdov o priebehu hranice potokom znamená, že hranica nemá pokračovanie po celej dĺžke pozemkov, keďže potok vyviera v bývalej parcele EKN XXX/X z čoho vyplýva, že je preto nelogický a svojvoľný. Odvolaciemu súdu ďalej vyčítala, že vykonané dôkazy nijako nevyhodnotil a nezaujal názor, ktorý z dôkazov bol rozhodujúci pre prisúdenie vlastníctva žalobcom, prečo takýto dôkaz považoval za pravdivý, ako sa vyporiadal s jej námietkami vzťahujúcimi sa k týmto dôkazom a predovšetkým ako vyhodnotil dôkazy predložené v jej prospech. Odvolací súd navyše neuviedol žiadne hmotnoprávne ustanovenie zákona, na základe ktorého prisúdil vlastníctvo žalobcom. Dovolanie následne odôvodnila aj tým, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Uviedla, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, keď nesprávne posúdil otázku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. Podľa žalovanej sa žalobcovia mohli domáhať iba vydania parcely a nie určenia vlastníctva k parcele, ktorej výmeru majú zapísanú vo svojom prospech, hoci aj v registri E. Žalobcovia totiž tvrdili, že ona žalobcom už časť lesa vlastnícky im patriacej zabrala, a teda,

že k porušeniu ich práva, resp. stavu právnej neistoty už došlo. Určovacia žaloba tak nemôže splniť svoj preventívny účel a opodstatnenie má iba žaloba na ochranu vlastníckeho práva. Navrhla preto rozsudok odvolacieho súdu, prípadne aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť príslušnému súdu na ďalšie konanie, alternatívne rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že žalobu žalobcov zamietne.

4. Žalobcovia 2/ až 5/ sa k dovolaniu žalovanej vyjadrili, avšak po uplynutí lehoty na vyjadrenie, a preto sa na ich vyjadrenia v súlade s § 436 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) neprihliada.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., že ide o dovolanie, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C. s. p.), zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalovaná odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. a podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. V preskúmvanej veci žalovaná vymedzila zmätočnosťnú vadu v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia tým, že dovolací súd mylne interpretoval jej tvrdenie ohľadom parcely C KN č. XXX, že jeho záver o priebehu hranice je nepresvedčivý, že nevykonaním ňou predložené dôkazy a nezaoberal sa jej námietkami voči znaleckým posudkom, že dôkazy nehodnotil v súlade s § 132 O. s. p. a že rozsudok odvolacieho súdu je arbitrárny, zmätočný, nezákonný a nepreskúmateľný.

9. Pokiaľ žalovaná tvrdí, že súdy dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam v súvislosti s jej tvrdením ohľadom vyššie označenej parcely a najmä ohľadne priebehu hranice, najvyšší súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.) nedostatočné zistenie skutkového stavu nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (pozri R 42/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, sa nič na tomto závere nezmenilo a teda nedostatočné (nesprávne) zistenie skutkového stavu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

10. Ani nevykonanie stranou navrhnutého dôkazu súdom nebolo podľa predchádzajúcej úpravy považované za vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. Účastníci boli povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O. s. p.). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (ale aj tých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, prípadne akým spôsobom, rozhodoval však súd. Obdobne to platí aj po prijatí novej právnej úpravy civilného sporového konania. Toto procesné oprávnenie žalovaná v danej veci aj využila (nebolo jej odňaté). Súd preto svojím

postupom žalovanú nevyhlásil z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré jej Občiansky súdny poriadok priznával. Pre úplnosť treba dodať, že súd prvej inštancie v rozsudku zo 4. marca 2011 náležite odôvodnil, z akých dôvodov nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie výsluchom svedkov navrhnutých žalovanou podaním z 1. 3. 2011 (viď str. 5 rozsudku).

11. Pokiaľ žalovaná existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. odôvodnila tým, že odvolací súd nehodnotil dôkazy v súlade s § 132 O. s. p. treba uviesť, že v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov (pozn.: dovolací súd sa hodnotením dôkazov nezaoberal), nešlo o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (pozri R 42/1993), čo platí aj po prijatí novej právnej úpravy civilného sporového konania. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom podľa návrhu strany vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou súdu v základnom konaní a preto ani nemôže byť porušením práva na spravodlivý proces, pokiaľ strany mali rovnakú možnosť navrhovať vykonanie dôkazov a k jednotlivým vykonaným dôkazom sa vyjadriť. Do obsahu práva strany občianskeho súdneho konania vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom v zmysle čl. 48 Ústavy SR nepatrí právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdu ním vykonaných dôkazov, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov (pozri I. ÚS 98/97).

12. K tvrdeniu žalovanej, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, zmätočné, nezákonné, nepreskúmateľné, dovolací súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

13. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces.

14. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalovanej a žalobcov, vyjadrenia žalobcov k odvolaniu žalovanej, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, výsledky vykonaného dokazovania a právne závery, ku ktorým dospel. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Žalovaná preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je arbitrárny, zmätočný, nezákonný, nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej.

15. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalovanej nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bola vylúčená z uskutočňovania jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalovanej v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol [§ 447 písm. c) C. s. p.].

16. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu prípustnosti dovolania žalovanej, pokiaľ uplatnila ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Žalovaná prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. V tomto smere uviedla, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu v otázke naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, čo odôvodnila tým, že v danom prípade už došlo k porušeniu práva, resp. stavu právnej neistoty žalobcov, kedy určovacia žaloba už nemôže splniť preventívny účel. Podľa žalovanej opodstatnenie by mohla mať len žaloba na plnenie, teda žaloba na vydanie parcely a nie určenie vlastníctva k parcele, ktorej výmeru žalobcovia majú zapísanú v katastri nehnuteľností vo svoj prospech. Hoci žalovaná v dovolaní výslovne neodkazuje na žiaden judikát, prípadne rozhodnutia najvyššieho súdu, z odôvodnenia je zrejmé, že odvolací súd sa mal odkloniť od judikátu uverejneného v bývalej Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk ako R 17/1972, podľa ktorého žaloba domáhajúca sa určenia podľa ustanovenia § 80 písm. c) O. s. p. nemôže byť spravidla opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 80 písm. b) O. s. p. Túto zásadu však nemožno chápať absolútne a preto súdna prax pripúšťa výnimky z tejto zásady, kedy určovacia žaloba je prípustná i pri možnosti žaloby na plnenie. Ide o prípady, ak takéto určenie môže predísť žalobe na plnenie, ak určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah strán a vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (pozri R 24/1995, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 392/2013, sp. zn. 1 Cdo 3/2003, sp. zn. 4 Cdo 105/2013, sp. zn. 2 Cdo 163/2005).

17. V prípade, ak základom porušenia vlastníckeho práva je nezhoda medzi vlastníkmi susediacich pozemkov o priebehu hranice, ide v podstate o určenie, komu z vlastníkov susediacich pozemkov patrí sporná plocha (pozri R 6/1999). V takomto prípade nepochybne možno pripustiť žalobu o určenie vlastníckeho práva k spornej časti pozemku. Vyhovením takejto žalobe sa definitívne vyrieši otázka vlastníctva k spornej ploche a nastolí sa tak istota v právnych vzťahoch vlastníkov susediacich pozemkov k jej spornej časti. Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe je daný už aj tým, že v prípade vyhovenia žalobe právoplatný rozsudok bude podkladom pre vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností.

18. V preskúmvanej veci žalobcovia od začiatku tohto konania uvádzali, že podstatou sporu medzi nimi a žalovanou je nerešpektovanie priebehu pôvodnej hranice medzi ich susediacimi pozemkami žalovanou, a to parcelami E KN č. XXX/X (v súčasnosti zapísaná ako C KN č. XXX/X) a E KN č. XXX/X. Tvrdili, že pôvodná vlastnícka hranica pozemkov prebieha roklinou po potoku, a že sporná časť pozemku je súčasťou parcely E KN č. XXX/X. Žalovaná od začiatku konania tieto tvrdenia žalobcov popierala. Podľa nej hranica medzi pozemkami je určená cestou C KN č. XXX (viď úradný záznam z 21. júla 2006 na č. l. 11 a 12 spisu) a sporná plocha je súčasťou pôvodnej parcely E KN č. XXX/X.

19. Z uvedeného je zrejmé, že porušenie vlastníckeho práva sa v tomto prípade odvíja od sporu medzi vlastníkmi susediacich pozemkov, ktorý sa týka priebehu hranice. Ide teda v podstate o spor, ktorému z vlastníkov susediacich pozemkov patrí sporná plocha (novo vytvorená parcela C KN č. XXX/X) nachádzajúca sa medzi roklinou s potokom a severnou stranou cesty C KN č. XXX.. Podľa dovolacieho súdu za tohto stavu treba pripustiť ochranu vlastníckeho práva žalobcov formou žaloby o určenie vlastníckeho (spoluvlastníckeho) práva k spornej časti pozemku, vyhovením ktorej sa definitívne vyrieši otázka vlastníctva k spornej ploche. V tomto prípade je naliehavý právny záujem na žalobcami požadovanom určení daný tiež tým, že v prípade vyhovenia žalobe právoplatný rozsudok bude podkladom pre vykonanie zápisu vlastníctva žalobcov k novovytvorenej parcele v katastri nehnuteľností tak, ako to správne v dôvodoch svojho rozsudku uvádza aj odvolací súd. K námietke žalovanej, že vyhovením žalobe žalobcovia budú zapísaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci (spoluvlastníci)

novovytvorenej parcely C KN č. XXX/X a tiež pôvodnej parcely E KN č. XXX/X a teda, že budú vlastníť pozemky vo výmere o 11.318 m² väčšej ako im patrí, treba uviesť, že katastrálnemu úradu nič nebráni, aby na základe právoplatného rozsudku opravil (znížil) výmeru pôvodnej parcely tak, aby súčet výmer zodpovedal pôvodnej výmere, keďže ide o údaj, ktorý nie je záväzný.

20. Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené dospel k záveru, že odvolací súd v danom prípade riešil otázku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Na daný prípad nebolo možné použiť závery vyplývajúce z judikátu R 17/1972, na ktoré odkazovala žalovaná. Nebola tak splnená podmienka prípustnosti dovolania vyplývajúca z § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., a to, že odvolací súd sa pri riešení otázky naliehavého právneho záujmu odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Najvyšší súd preto dovolanie žalovanej aj v tejto časti podľa § 447 písm. c) C. s. p. ako neprípustné odmietol.

21. Najvyšší súd v dovolacom konaní úspešným žalobcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo im v tomto štádiu konania žiadne účelne vynaložené trovy nevznikli.

22. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.